

Monumentnummer*: 518166

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 30 juli 2001
Kadaster deel/nr 82914/155

Woonplaats*				Gemeente*		Provincie*	
Wateringen				Westland		Zuid-Holland	
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*		Woonplaats*	Situering
Plein	13			2291 CA		Wateringen	Locatie
Plein	13 A	A		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 B	B		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 C	C		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 D	D		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 E	E		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 F	F		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 G	G		2291 CA		Wateringen	
Plein	13 H	H		2291 CA		Wateringen	
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Wateringen		A	6805		A5		
Wateringen		A	6409		A2		
Wateringen		A	6805		A2		
Wateringen		A	6409		A1		
Wateringen		A	6805		A7		
Wateringen		A	6805		A1		
Wateringen		A	6805		A4		
Wateringen		A	6805		A6		
Wateringen		A	6805		A3		

Omschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 26 april 2024

Inleiding

Door A.J. Kropholler in 1938 naar traditionalistisch ontwerp gebouwd voormalig RAADHUIS, centraal gelegen aan het Plein in het centrum van Wieringen. Het raadhuis lijkt sterk op de serie raadhuizen van Kropholler omstreeks 1930, waarvan dat in Noordwijkerhout de eerste was. Het Wieringse raadhuis is het eerste uitgevoerde pand in een nieuwe reeks gemeentehuizen van de architect in de jaren veertig van de twintigste eeuw. Typerend voor de stijl van Kropholler is de nadruk op zware, gesloten muren, het gebruik van natuursteen, of kunststeen, op constructieve plaatsen en de toepassing van decoratieve elementen vaak met belerende thema's.

De ontbrekende interieuronderdelen zijn gereconstrueerd, waardoor de oorspronkelijke sterke relatie tussen in- en exterieur, zo kenmerkend voor Krophollers bouwstijl, is hersteld.

Tegen de zuidelijke, kopse kant van de dwarsbouw is in 1969 een vierkant bouwlichaam van drie lagen onder een schilddak met zeeg geplaatst, naar een stijlverwant ontwerp van Kropholler i.s.m. Veendorp en Van Beurden dat vanwege het leeftijdscriterium niet voor bescherming in aanmerking komt. De begane grondzone van de zijvleugel is aan de straatzijde gewijzigd.

Omschrijving

Het hoofdvolume van het oorspronkelijke raadhuis is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond onder een, met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak tussen trapgevels met ezelsrugafdekkingen. Een dubbele trap met bordes tegen de voorgevel geeft toegang tot de bel-étage, waarboven zich een verdieping en een zolder bevinden. Onder de bel-étage bevindt zich een souterrain. Aan de zuidzijde van het hoofdvolume bevindt zich een lagere oorspronkelijke aanbouw van twee bouwlagen onder een zadeldak, op dezelfde wijze gedekt als het hoofdvolume. De aanbouw uit 1969 ontnemt het zicht op de zuidelijke kopse gevel van deze dwarsvleugel. Het metselwerk van rode baksteen is in klezorenverband uitgevoerd, met toepassing van grindbetonnen lateien, aanzet- en sluitstenen.

De symmetrische op het westen gelegen voorgevel heeft ter hoogte van de bel-étage een monumentale portiek onder een gemetselde rondboog met zware grindbetonnen aanzetstenen en neuten. Op de bordestrap, met grindbetonnen leuning, bevinden zich twee natuurstenen schilddragende leeuwen van de hand van J.C. Altorf en in het voorvlak het gemeentewapen. De treden zijn van hardsteen. Aan weerszijden bevinden zich stalen kozijnen met bakstenen afzaten onder grindbetonnen lateien. In het met een tongewelf afgesloten portiek bevinden zich twee opgeklampte deuren met zware gehengen, onder een getoogde strek met zware, grindbetonnen sluit- en aanzetstenen. In de deur twee vierkante, getraliede vensters. Op de verdieping onder grindbetonnen lateien gekoppelde vensters als op de hoofdverdieping. Ter hoogte van de zolderverdieping een rondraam met grindbetonnen afwatersteen. De voorgevel wordt met een trapgevel met uitgemetselde aanzetten en drie zware muurankers afgesloten. De uitkragende hoge schoorsteen in de nok heeft een aanzetsteen en afsluiting van hetzelfde materiaal.

De westgevel van de dwarsbouw heeft op de begane grond niet oorspronkelijke dubbele deuren onder een grindbetonnen latei, net als de middelste van de drie kleine vierruits muuropeningen (niet oorspronkelijk). Op de verdieping gekoppelde vierruits ramen onder strekken, waarvan het rechter paar in een kloekere maat is uitgevoerd. Verder overal bakstenen afzaten. De noordelijke zijgevel is geleed in drie horizontale lagen met in het souterrain gekoppelde vensters - twee keer drie en één keer tweemaal - met in hout uitgevoerde vierruits roedeverdeling, onder schuin gefrijnde grindbetonnen lateien. De kozijnen in diverse formaten lijnen aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenkant waardoor een zekere eenheid per horizontale laag bereikt wordt. De toegang is rondboogvormig met natuurstenen sluit- en aanzetstenen. Op de bel-étage een gekoppeld venster met zesruits roedeverdeling en een gekoppeld venster als in het souterrain. Op de bel-étage zijn de roeden, net als op de verdieping in staal uitgevoerd. Verder een vierruits raam en een bolkozijn met aan de onderzijde twee lichtopeningen. De oostelijke gevel is in vier horizontale lagen geled met in de onderste laag vier gekoppelde liggende zesruits vensters, onder gemetselde strekken met grindbetonnen aanzetstenen. De tweede laag heeft vier staande gekoppelde vensters en één losse, terwijl op de laag hierboven zich twee paar gekoppelde vensters bevinden en op de zolderverdieping één gekoppeld paar. De roeden op de onderste laag zijn in hout uitgevoerd, die op de verdiepingen, waar de kozijnen allen gelijk zijn, in staal. De gevel wordt zoals de voorgevel met een trapgevel afgesloten, maar heeft een lagere schoorsteen. De dwarsbouw heeft op de onderste laag vierruits vaste kozijnen met afzaten, onder strekken en openslaande opgeklampte deuren met zware gehengen onder een gemetselde rondboog met natuurstenen sluit- en aanzetstenen. Op de verdieping drie keer gekoppelde vierruits schuifvensters als in de noordgevel. Een los venster tussen de verdiepingen in. De zuidelijke gevel van de dwarsbouw is door de moderne aanbouw aan het zicht ontnomen. De zuidelijke gevel van het hoofdvolume waar zich het trappenhuis en de oude secretarie bevinden heeft meer lichtopeningen dan de noordgevel. Vier gekoppelde schuifvensters in de onderste laag, twee daarboven en drie in de bovenste, allen gedetailleerd als de kozijnen in de andere gevels. In het trappenhuis drie hoge, oplopende vensters met glas-in-lood, boven een toegangsdeur op de onderste laag. Naast de deur twee boven elkaar geplaatste vensters en onder een rond venster.

Het interieur is gebaseerd op een systeem van bijna symmetrisch ingedeelde rechthoeken, op de verdieping volledig waarbij de nis en de publieke tribune van de raadzaal het evenwicht bewaren, op de bel-étage gedeeltelijk, vanwege de overgang naar het dwarsvolume.

De hal op de bel-étage, bereikbaar via een tochtportaal met stichtingssteen, is uitgevoerd in schoon metselwerk met accenten in natuursteen en groen geglaazuurde baksteen. De koperen hanglamp, de koperen klok, de bank, alsmede de houten deuren en andere vaste elementen zijn door Kropholler ontworpen. De ruimtewerking van de hal wordt versterkt door de rondgemetselde bogen en het ruim bemeten trappenhuis met de glas-in-loodramen. Boven de in de linker zijwand gemetselde bank bevindt zich een geglaazuurde plaat met een anker.

Op de verdieping bevindt zich de geheel herstelde raadszaal met aan de oostzijde de tribune onder drie rondbogen, gedragen door eenvoudige natuurstenen zuilen met dobbelsteekkapitelen en aan de westzijde een nis onder een gemetselde korfbog. De wanden zijn voorzien van een houten lambrizing, en daarboven uitgevoerd in schoon metselwerk. Van de interieuronderdelen zijn onder meer vermeldenswaard een tegeltableau van Wilhelmina naar ontwerp van de schilder Raoul Martinez, een muurschildering voorstellende een woeste zee en nestbouwende vogels (Dirk Nijland), meubilair van Cor van der Sluis, een tweede klok en de gordijnen. Voorts een tegeltableau met dorpsplein in de achttiende eeuw (tegelfabriek Goedewagen), een tegeltableau voorstellende de symboliek van het huwelijk, thans in de dwarsvleugel, een tweede bank op de verdieping onder een geglaazuurde steen met haan, en vijf door J.L. Kropholler ontworpen glas-in-loodramen, voorstellende de tekens van de dierenriem en twee seizoenen.

De houten zolderkap wordt gedragen door kruisvormige spanten.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het voormalige raadhuis van Wateringen is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een raadhuis en als zodanig als element uit de geschiedenis van het openbaar bestuur uit het tweede kwart van de twintigste eeuw in Nederland.

Het raadhuis is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als in hoofdvorm en detaillering karakteristiek voorbeeld van een traditionalistisch raadhuis uit het oeuvre van architect Kropholler, waarbij het interieur nog diverse onder meer door de architect zelf ontworpen interieurelementen bevat.

Het raadhuis is stedenbouwkundig van belang vanwege de centrale en beeldbepalende ligging aan de oude hoofdstraat van het dorp, sterk verbonden met de oorspronkelijke functie van het pand.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen	Bestuursgebouw en onderdl	Gemeentehuis